

23. ГОДИШЊЕ САВЈЕТОВАЊЕ ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ
МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА)
СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ
НАУЧНИ СКУП СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ

23rd Annual Counselling of Doctors of Veterinary
Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Hercegovina)
Scientific Meeting with International Participation

ЗБОРНИК
КРАТКИХ САДРЖАЈА

Book of Abstracts

23.

Теслић, Бања Врућица, 6 - 9. јуна 2018.
Teslić, Banja Vrućica, June, 6th - 9th, 2018

СИР - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

636.09(048.3)

ГОДИШЊЕ савјетовање доктора ветеринарске медицине
Републике Српске (Босна и Херцеговина) са међународним
учешћем (23 ; 2018 ; Теслић)

Зборник кратких садржаја / 23. годишње савјетовање доктора
ветеринарске медицине Републике Српске (Босна и Херцеговина)
са међународним учешћем, Теслић, 6-9. јуна 2018. = Book of
Abstracts / 23rd Annual Counselling of Doctors of Veterinary Medicine
of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina) with International
Participation Teslić, June 6th-9th 2018. ; [организатори Ветеринарска
комора Републике Српске и Друштво ветеринара Републике
Српске] ; [организациони одбор Саша Бошковић [и др.] ; [главни и
одговорни уредник Драго Н. Недић]. - Бања Лука : Ветеринарска
комора Републике Српске, 2018 (Звонник : Vadcom). - 200 стр. ; 25
см

Ћир. и лат. - Упор. срп. текст и енгл. превод.

ISBN 978-99955-770-5-6

COBISS.RS-ID 7420184

40	POLIKLICKI AROMATIČNI UGLJOVODONICI U MEDU Brankica Kartalović, Jelena Petrović, Željko Mihaljević, Sandra Jakšić, Nenad Popov, Jelena Babić, Suzana Vidakov POLYCYCIC AROMATIC CARPETS IN HONEY Brankica Kartalović, Jelena Petrović, Željko Mihaljević, Sandra Jakšić, Nenad Popov, Jelena Babić, Suzana Vidakov	115
41	МИКРОБИОЛОШКИ КРИТЕРИЈУМИ У ПРОИЗВОДЊИ ПАСТЕРИЗОВАНОГ МЛИЈЕКА Бојан Голић, Миљана Голић, Тања Илић MICROBIOLOGICAL CRITERIA IN THE MANUFACTURE OF PASTEURISED MILK Bojan Golić, Milijana Golić, Tanja Ilić	117
42	МОНИТОРИНГ УТВРЂИВАЊА ПРИСУСТВА АФЛАТОКСИНА У СИРОВОМ МЛИЈЕКУ И ХРАНИ ЗА ЖИВОТИЊЕ У 2017. ГОДИНИ Слободан С. Дојчиновић, Саша Љ. Ловрић, Драго Н. Недић, Биљана Пећанач, Миљана Голић, Јелена Аничић, Жељко Ж. Сладојевић MONITORING OF AFLATOXINE PRESENCE IN RAW MILK AND FEED IN 2017 Slobodan S. Dojcinovic, Sasa Lj. Lovric, Drago N. Nedic, Biljana Pečanac, Milijana Golić, Jelena Aničić, Željko Ž. Sladojević	121
43	АНТИОКСИДАТИВНИ ЕФЕКАТ НАНОЧЕСТИЦА И НАНОЕНКА- ПСУЛИРАНИХ БИЉНИХ ЕКСТРАКАТА И ЊИХОВА ПРИМЕНА У АКТИВНИМ ПАКОВАЊИМА МЕСА И ПРОИЗВОДА ОД МЕСА Милица Глишић, Марија Бошковић, Јасна Ђорђевић, Јелена Ђирић, Јелена Јањић, Наташа Гламочлија, Милан Ж. Балтић ANTIOXIDANT EFFECT OF NANOPARTICLES AND NANOENCAPSULATED PLANT EXTRACTS AND THEIR USE IN ACTIVE PACKAGING OF MEAT AND MEAT PRODUCTS Milica Glišić, Marija Bošković, Jasna Đorđević, Jelena Čirić, Jelena Janjić, Nataša Glamočlija, Milan Ž. Baltić	123
44	КОЛИЧИНА АРСЕНА У АКВАТИЧНИМ ОРГАНИЗМИМА Биљана Пећанач, Јелена Аничић, Миљана Голић, Радован Јефтенић, Жељко Сладојевић ARSEN QUANTITY IN AQUATIC ORGANISMS Biljana Pečanac, Jelena Aničić, Milijana Golić, Radovan Jeftenić, Željko Sladojević	127
45	ХЕМИЈСКИ САСТАВ МЛЕКА АУТОХТОНОХ РАСА ОВАЦА СА СТАРЕ ПЛАНИНЕ Миљана Бабић, Силвана Стјковић, Радослава Савић-Радовановић, Александра Николић CHEMICAL COMPOSITION OF MILK OF AUTOCHTHONOUS SHEEP BREEDS FROM STARA PLANINA Milijana Babić, Silvana Stjković, Radoslava Savić-Radovanović, Aleksandra Nikolić	129
46	УТИЦАЈ КАПАЦИТЕТА ФАРМЕ НА КВАЛИТЕТ ТРУПА СВИЊА Никола Чобановић, Силвана Стјковић, Драган Васиљев, Мирјана Димитријевић, Неђељко Карабасил EFFECT OF FARM SIZE ON CARCASS QUALITY OF FINISHING PIGS N. Čobanović, S. Stjković, D. Vasilev, M. Dimitrijević, N. Karabasil	131

ХЕМИЈСКИ САСТАВ МЛЕКА АУТОХТОНИХ РАСА ОВАЦА СА СТАРЕ ПЛАНИНЕ

Милијана Бабић^{1*}, Силvana Стаковић¹, Радослава Савић-Радовановић¹,
Александра Николић²

¹Универзитет у Београду, Факултет ветеринарске медицине, Катедра за хигијену и технологију намирница анималног порекла, Београд, Србија

²Институт за хигијену и технологију меса, Београд, Република Србија

*Кореспондентни аутор: milijana.babic@vet.bg.ac.rs

Кратак садржај

Велики број генетских и парагенетских фактора, делује првенствено на принос млека, док у знатној мери утиче и на хемијски састав млека. Расне карактеристике оваца битно утичу не само на принос, него и на хемијски састав млека, поготово на садржај протеина и млечне масти. С обзиром на то да хемијски састав овчијег млека утиче и на количину и квалитет добијених производа од млека, истраживање је имало за циљ да утврди разлике у хемијском саставу млека пореклом од различитих аутохтоних раса оваца које су узгајане на обронцима Старе Планине. Истраживање је спроведено на следећим аутохтоним расама оваца: пиротска прamenka, сврљишка прamenka, каракачанска овца и бардока. У циљу испитивања хемијског састава млека, узето је укупно 24 узорка млека (по 6 од сваке расе оваца) током последњег месеца лактације. Узорци овчијег млека узети су посудом за сакупљање течних узорака из канте за мужу. Анализа хемијског састава млека је укључивала: одређивање суве материје, одређивање садржаја млечне масти, одређивање садржаја протеина, одређивање садржаја лактозе, одређивање садржаја пепела и одређивање садржаја суве материје без масти. Није утврђена статистички значајна разлика ($P>0,05$) између аутохтоних раса оваца у сувој материји, садржају млечне масти и пепела, као ни у садржају суве материје без масти. Анализом резултата утврђен је статистички значајно већи ($P<0,01$) садржај протеина у млеку оваца каракачанске расе ($7,36\pm0,66$) у поређењу са млеком расе пиротска прamenka ($5,68\pm0,49$). Поред тога, утврђен је статистички значајно мањи ($P<0,05$) садржај лактозе у млеку оваца каракачанске расе ($3,46\pm0,53$) у поређењу са млеком расе пиротска прamenka ($4,28 \pm 0,33$). На основу резултата овог истраживања може да се закључи да расне карактеристике оваца утичу на садржај протеина у млеку, што је веома значајно са аспекта квалитета производа од млека.

Кључне речи: пиротска прamenka, каракачанска овца, садржај протеина, садржај лактозе

CHEMICAL COMPOSITION OF MILK OF AUTOCHTHONOUS SHEEP BREEDS FROM STARA PLANINA

Milijana Babić^{1*}, Silvana Stajković¹, Radoslava Savić-Radovanović¹,
Aleksandra Nikolić²

¹University in Belgrade, Faculty of Veterinary Medicine, Department of food hygiene and technology of animal origin, Belgrade, Serbia

²Institute of Meat Hygiene and Technology, Belgrade, Serbia

*Corresponding author, e-mail: milijana.babic@vet.bg.ac.rs

Abstract

A number of genetic and paragenetic factors have an impact, primarily on milk yield, but also on the chemical composition of milk. It has been reported that sheep breed characteristics affect milk yield, but also have effects on the chemical composition of the milk, especially on milk protein and fat content. Since the chemical composition of sheep milk affects the quantity and quality of dairy products, the aim of this study was to determine the differences in the chemical composition of milk from various autochthonous sheep breeds originated from the Stara Planina mountain. The research was carried out on four autochthonous sheep breeds: pirotska pramenka, svrliška pramenka, karakačanska sheep and bardoka. In order to examine the chemical composition of milk, a total of 24 samples of milk were taken (6 per each sheep breed) during the last month of lactation. Sheep milk samples were taken from each individual after milking with a container for collecting liquid specimens. Chemical analyses of sheep milk included determination of the content of dry matter, fat, protein, lactose, ash, and dry matter without fat. No significant difference ($P>0.05$) was found between autochthonous sheep breeds for the content of dry matter, fat, ash, and dry matter without fat. Milk obtained from karakačanska sheep (7.36 ± 0.66) had a significantly higher ($P<0.01$) protein content compared to milk obtained from pirotska pramenka (5.68 ± 0.49). In addition, milk obtained from karakačanska sheep (3.46 ± 0.53) had a significantly lower ($P<0.05$) lactose content compared to milk obtained from pirotska pramenka (4.28 ± 0.33). Based on the results of this study, it can be concluded that sheep breed characteristics affected the milk protein content, which is very important from the aspect of dairy product quality.

Key words: pirotska pramenka, karakačanska sheep, milk protein content, milk lactose content